

Ring- ja biomajandus, kestlikud kogukonnad

„Euroopa horisondi“ 6. klaster

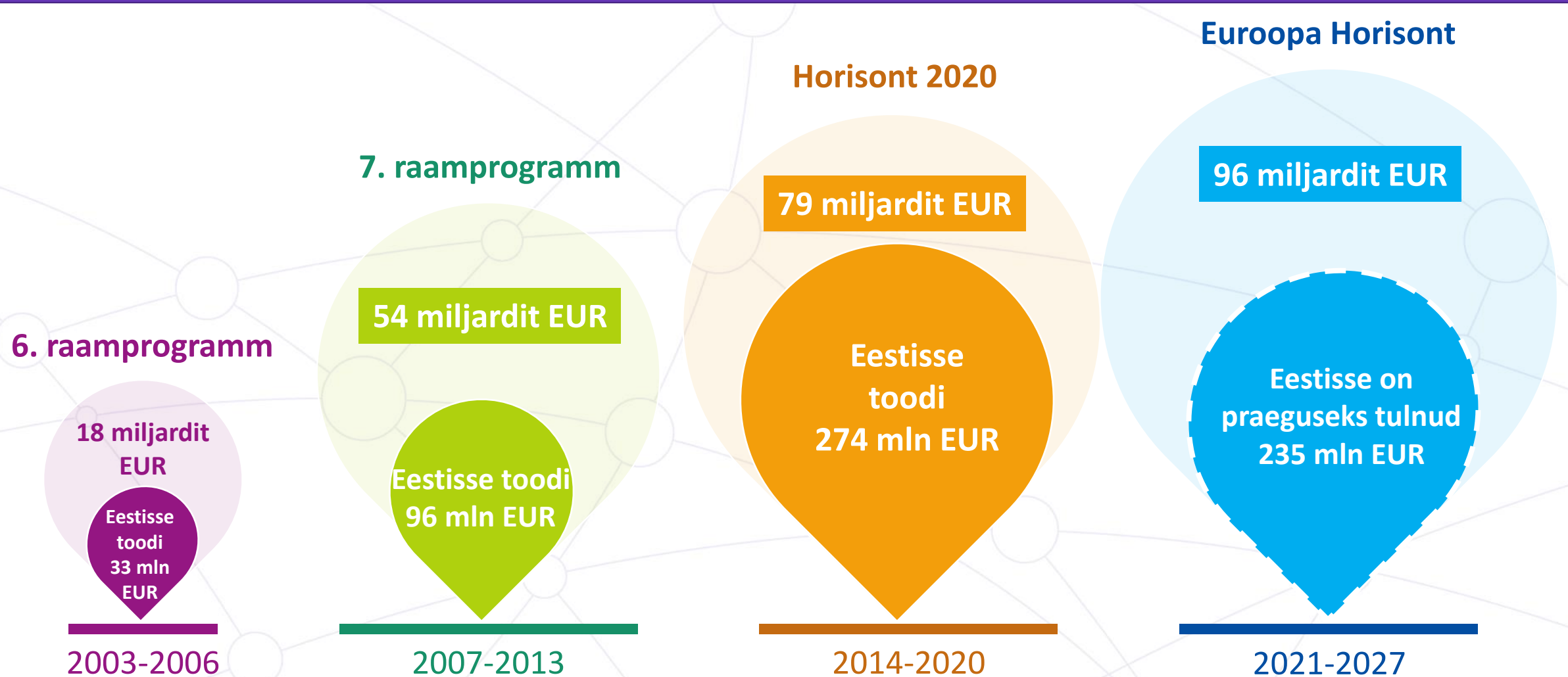
Priit Kilgas, priit.kilgas@etag.ee

Maarja Soonberg-Kaine, maarja.soonberg-kaine@etag.ee

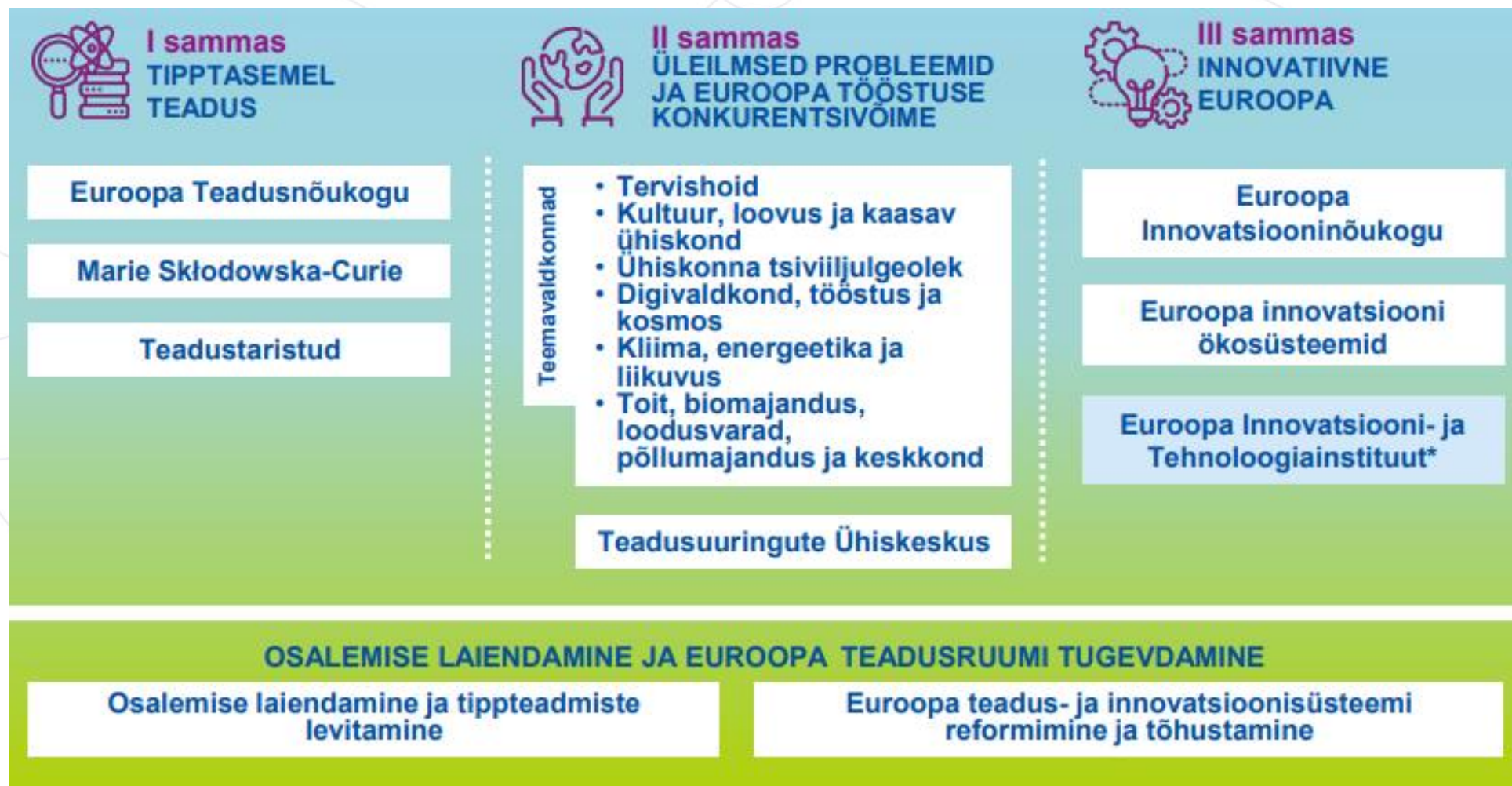
Euroopa horisont: sissejuhatus ja osalemise reeglid

- **EL Teaduse ja Innovatsiooni Raamprogramm**
  - lühivormis 1.RP kuni 7. RP
  - 8. RP sai nimeks Horisont 2020
  - 9. RP sai nimeks Euroopa Horisont
- **Euroopa teadusruumi teadus- ja arendustegevust ning rahvusvahelist koostööd toetav programm**

Raamprogrammide eelarved ja Eestisse toodud raha

Euroopa horisondi struktuur

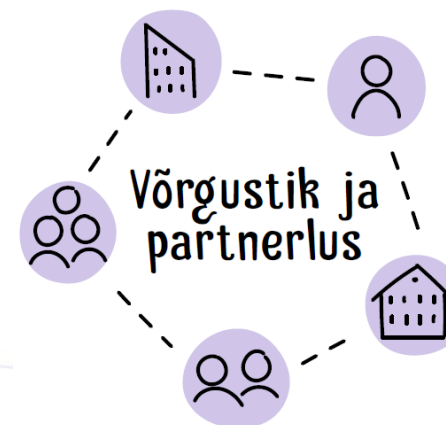

Missioonid ja partnerlused

5 missiooni:

- Ookeani ja vete hea seisundi taastamine
- Kliimamuutustega kohanemine
- Vähk
- Euroopa mullakokkulepe
- Kliimaneutraalsed ja targad linnad

- Täiendav T&A raha ettevõtetelt või liikmesriikidelt
- Erinevad tegevused
- Korraldatakse taotlusvoore

Kes saavad osaleda

Akadeemilised ja
teadusasutused

Ettevõtted ja
klastrid

Organisatsioonid
ja ühingud

Riigi- ja oma-
valitsusasutused

Nõuded partnerile: kindel roll projektis, pädevus ülesannete täitmiseks,
koordinaatoril finantsvõimekus.

Kes saavad osaleda

- Euroopa Liidu riigid
- assotsieerunud riigid
- kolmandad vaesemad riigid
- ülejäänud riikide osalejad saavad üldjuhul osaleda oma kuludega

Konsortsiumi nõuded

- Konsortsiumisse peab kuuluma vähemalt kolm sõltumatut partnerit vähemalt kolmest ELi või Euroopa horisondiga assotsieerunud riigist.
- Neist vähemalt üks peab olema ELi liikmesriigist.

Projektitüübid ja toetuse määrad

- **Research and Innovation Action, RIA**
  - rahastus 100%
- **Innovation Action, IA**
  - rahastus 100% kasumit mittetaotlevatele asutustele
  - rahastus 70% kasumit taotlevatele asutustele
- **Coordination and Support Action, CSA**
  - rahastus 100%

ELi rahastusvõimaluste portaal (The Funding & Tenders Portal)

- Osalejatele ja ekspertidele mõeldud keskkond Euroopa Komisjoni ja teiste ELi institutsioonide hallatavate grantide ja hangete juurde.
- Siin toimub Euroopa horisondi teemade otsimine, taotluse esitamine, projektide haldamine ja infovahetus Euroopa Komisjoniga.
- Siit leiab kõik tööprogrammid, reeglid ja taotluse vormid:

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

ETAGi tugi taotlejale

- Abimaterjalid taotlejale ja projekti elluvijale ETAGi koduleheküljel
- Projektide ettevalmistustoetus
- Partnerlusüritustel osalemise reisitoetus
- Ekspertide kaasamine Euroopa horisondi taotluste eelkontrolli
- ETAGi konsultandid

Ring- ja biomajandus, kestlikud kogukonnad

Klaster 6: toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond

- 1) Elurikkus ja ökosüsteemiteenused
- 2) Õiglased, tervislikud ja keskkonnasõbralikud toidusüsteemid primaarsest produktsioonist kuni tarbimiseni
- 3) Ringmajandus ja biomajandus
- 4) Puhas ja saastevaba keskkond
- 5) Maismaa, ookean, vesi ja kliimameetmed
- 6) Vastupidavad, kaasavad, terved ja rohelised maa-, ranniku- ja linnakogukonnad**
- 7) Innovaatiline valitsemine, keskkonnavaatlused ja digitaalsed lahendused rohelise kokkuleppe toetuseks**

Kogukondade kestlik areng

Kogueelarve 2025: 37 mln eurot (6-6,5 mln eurot projekti kohta)

Taotlemine 2025: 06.05.2025 – 16.09.2025

Eesmärgid: Teadus ja innovatsioon, mis toetab maa-, ranniku-, ja linnakogukondade kestlikku ja kaasavat arengut.

- Maakogukonnad on paremini valmis demograafiliste muutustega hakkama saama.
- Linnakogukondadele on kättesaadav keskkonnasõbralik ja tervislik toit.
- Rannikukogukonnad on võimestatud, et hakkama saada kliimamuutustega ja äärmuslike ilmaoludega.

Üldised aspektid (sõltuvalt teemast):

- Multi-actor approach; SSH kaasamine; eluslaborid; rahvusvaheline koostöö.
- Koostöö teiste projektidega; lump sum.

Adapting to and mitigating demographic trends in rural areas through evidence-based planning and innovative solutions

RIA; 6,5 mln eurot projekti kohta; 2 projekti

Eesmärgid: Parandada arusaamist maapiirkondade demograafiliste muutuste põhjustest ja selle sotsiaalsetest-, majanduslikest- ja keskkonnamõjudest.

- Luua tõenduspõhiseid strateegiaid maapiirkondade demograafiliste muutustega toimetulemiseks.
- Võtta arvesse sugu ja teisi sotsiaalseid kategooriaid.
- Testida, arendada ja piloteerida innovaatilisi jätkusuutlikke lahendusi, mis parandavad maapiirkondade kogukondade heaolu.
- Luua tööriist otsustajatele tuleviku planeerimiseks.
- Võib pakkuda rahastust kolmandatele osapooltele (kuni 60 000 eurot taotleja kohta).

Exploring and improving access to housing in rural areas and developing the houses and villages of the future

RIA; 6 mln eurot projekti kohta; 1 projekt

Eesmärgid: Parandada arusaamist kinnisvara- ja üürituru olukorrast maapiirkondades ja selle sotsiaalsetest mõjudest.

- Analüüsida kinnisvara- ja üüriturgu maapiirkondades, hinnata eluasemete kvaliteeti ja kättesaadavust erinevatele sotsiaalsetele gruppidele.
- Analüüsida hüljatud või varisemisohtlikke hooneid, pakkuda välja parimaid praktikaid nende uuesti kasutuselevõtuks.
- Pakkuda soovitusi poliitikakujundajatele kinnisvara- ja üürituru reguleerimiseks.
- Koostöös maapiirkondade huvigruppidega, pakkuda välja lahendusi jätkusuutlike ja taskukohaste majade ja külade loomiseks.
- Soovituslik on koostöö Uue Euroopa Bauhausiga.

Innovative solutions for resilient and climate-adapted coastal communities in the Atlantic

IA; 6 mln eurot projekti kohta; 1 projekt

Eesmärgid: Aidata Atlandi ookeani rannikukogukondadel suurendada vastupidavust kliimamuutustele ja teistele keskkonnamuutustele.

- Parandada arusaamist Atlandi ookeani rannikukogukondade väljakutsetest seoses kliimamuutustega ja traditsioonilistest keskkonnateadmistest tulenevatest lahendustest.
- Luua teadustulemuste ja traditsiooniliste teadmiste töökast, et aidata parandada rannikukogukondade vastupanuvõimet keskkonna- ja kliimamuutustele.
- Luua digitaalne kasutajaliides kohanemislahenduste levitamiseks.
- Testida töökasti ja kasutajaliidest eluslaborites (nt rannikulinnades, saartel jne).
- Toetada õppimist ja kogemuste vahetamist.
- Projekti lõpuks saavutada TRL 7; kaasata vähemalt 3 Atlandi ookeani äärset riiki.

Creating urban co-creation spaces for driving sustainable food system transformation

RIA; 6 mln eurot projekti kohta; 2 projekti

Eesmärgid: Parandada oskusi ja õppimisvõimekust, et muuta toidukultuuri, toiduga seotud käitumist ja keskkonda.

- Luua eluslaboreid ja teisi koosloome keskkondasid, mis kaasavad ühiskonda, et parandada oskusi ja võimekust luua tervislikku, soodsat ja keskkonnasõbralikku toitumist.
- Luua kogukonnaaedasid ja teisi linnapõllumajanduse lahendusi oskuste arendamiseks ja võrgustumiseks.
- Toetada haavatavate ühiskonnagruppide kaasamist, kaasata ka võimukandjaid.
- Kasutada koostöös erinevate huvigruppidega sotsiaalmeediat jt viise turvalise, tervisliku ja keskkonnasõbraliku toidu atraktiivsuse tõstmiseks.
- Oluline on arvesse võtta soo ja teiste sotsiaalsete kategooriate mõju.
- JRC võib osaleda konsortsiumis. Oodatud on koostöö laienemise riikidega.

Lahendused roheline kokkuleppe toetuseks

Koguelarve 2025: 129,4 mln eurot (3-10 mln eurot projekti kohta)

Taotlemine 2025: 06.05.2025 – 24.09.2025

Eesmärgid: Euroopa rohelisest kokkuleppest lähtuv ühiskonna jätkusuutlikuks ja vastupidavaks ümberkujundamine läbi innovaatiliste valitsemismudelite ja tööriistade.

- Poliitikad ja valitsemine, mis võimaldab õiglast ja kestlikku üleminekut.
- Rohkem kättesaadavad andmetehnoloogiad ja keskkonnavaatlused.
- Paranenud digitaliseerimine, teadmiste ja oskuste jagamine.

Üldised aspektid (sõltuvalt teemast):

- Multi-actor approach; SSH kaasamine; rahvusvaheline koostöö; Lump sum.
- Koostöö teiste projektidega, JRC-ga.

Lahendused rohelise kokkuleppe toetuseks

**INNOVATSIOON JUHTIMISMUDELITES JA TOETAVATES
POLIITIKATES**

Operationalisation of bioeconomy sustainability principles

RIA; 4 mln eurot projekti kohta; 2 projekti

Eesmärgid: Panustada teadmiste suurendamisse biomajanduse ja toidu väärtusahelate jätkusuutlikkusest.

- Arendada ja parandada biopõhiste ja toidu väärtusahelate jätkusuutlikkuse hindamist.
- Analüüsida biomajanduse innovatsiooni ökosüsteemide sotsiaalsed, majanduslikku ja keskkonnaalast jätkusuutlikkust.
- Demonstreerida biomajanduse jätkusuutlikkuse printsiipide rakendatavust piirkondlike juhtumite abil.
- Identifitseerida väljakutseid biomajanduse jätkusuutlikkuse printsiipide rakendamisel; pakkuda välja poliitikasoovitusi nende ületamiseks.
- JRC võib osaleda konsortsiumis. Soovitav on rahvusvaheline koostöö.

Exploring options to resolve land and sea use competition

RIA; 4,5 mln eurot projekti kohta; 2 projekti

Eesmärgid: Panustada, et identifitseerida otsesed ja kaudsed mõjud praegustel ja tulevastel poliitikatel maismaa ja mere ning biomassi kasutuse osas.

- Luua tööriistu, metoodikaid ja protsesse, et riiklikud ja regionaalsed poliitikakujundajad ja otsustajad saaksid läbi viia biomajanduse hindamist maismaal ja meres.
- Hinnata ja arendada poliitikaeesmärke, et parandada biomassi kasutust maismaal ja meres riiklikes ja piirkondlikes kontekstides.
- Luua ja demonstreerida tööriista maismaa ja mere õiglaseks ja jätkusuutlikuks majandamiseks ning toidujulgeoleku ja biomassi ringmajanduse edendamiseks.
- Tööriist peaks arvesse võtma erinevaid maismaa ja mere biomassi kasutusi: toiduks, kasutus energeetikas, biopõhiste toodete laiendamine, süsinikupöllumundus.
- Võtta arvesse JRC poolt varem arendatud tööriistu, JRC võib osaleda ka konsortsiumis.

Strengthening and connecting bioeconomy networks

CSA; 4,4 mln eurot projekti kohta; 1 projekt

Eesmärgid: Panustada, et Euroopa biomajanduse algatused oleks paremini omavahel koordineeritud ja biomajanduse võimalused laiemalt levinud.

- Luua üleeuroopaline platvorm koostööks biomajanduse valdkonnas, mis toob kokku praktikud, teadlased, investorid, poliitikakujundajad ja haridusvaldkonna esindajad.
- Arendada kommunikatsioonistrateegiaid ja tööriistu, organiseerida üritusi, et informeerida huvigruppe biomajanduse valdkonna algatustest ja lahendustest.
- Teha koostööd biomajanduse valdkonna haridusasutustega, et arendada innovaatilisi interaktiivseid õppematerjale nii formaalse kui mitteformaalse hariduse tarbeks.
- Koolitada investoreid, et toetada investeeringuid biomajandusse.

Strengthening the European Research Area by enhancing the bioeconomy research and innovation ecosystem in BIOEAST countries

CSA; 4 mln eurot projekti kohta; 1 projekt

Eesmärgid: Edendada teaduse ja innovatsiooni võimekuse tõstmist biomajanduse valdkonnas.

- Keskenduda mulla ja veemajanduse vastupidavuse tugevdamisele, toidusüsteemide turvalisuse edendamisele, biomassi jätkusuutlikule väärimisele.
- Kaasata ministeeriume, teadust rahastavaid asutusi ja temaatilisi võrgustikke, et kaasata rahastust ja luua sünergiaid erinevate rahastusallikate vahel.
- Luua Euroopa ja riiklike biomajandusprogrammide haldajate omavahelise kommunikatsiooni ja koordineerimise raamistikke.
- Edendada pikaajalist koostööd biomajanduse valdkonnas, toetada Widening'i ja ELi laienemise protsessi, teha koostööd BIOEAST algatusega.

Lahendused rohelise kokkuleppe toetuseks

**DIGITAALSED JA ANDMETEHNOLOOGIAD KUI PEAMISED
VÕIMESTAJAD**

Enhancing sustainability and resilience of agriculture, forestry and rural development through digital twins

RIA; 6 mln eurot projekti kohta; 2 projekti

Eesmärgid: Panustada, et maakogukonnad, põllumehed ja metsamehed hakkaks kasutama digitaalseid kaksikuid, et aidata neil muutuda jätkusuutlikuks ja et edendada vastupidavust ja maapiirkondade majandust.

- Disainida, prototüüpida ja testida digitaalsete kaksikute kasutamist.
- Luua vaba ligipääsuga detailne 3D kaart küladest, mida saaks kasutada külade arengu planeerimiseks ja ideede testimiseks.
- Hinnata kuidas need uued tehnoloogiad aitavad kaasa koostööle valitsemises.
- Projekti lõpuks tuleks saavutada TRL 5-6.
- Kolmandatele osapooltele võib pakkuda grante (kuni 60 000 eurot taotleja kohta).

Üritused ja lisainfo

- 20.-21. mai – Euroopa Komisjoni virtuaalne [infopäev](#) (järelvaadatav)
- 27. mai – Füüsiline [partnerlusüritus](#) Varssavis
- [CARE4BIO](#) – 6. klasteri konsultantide projekt (infopäevad, koolitused, abimaterjalid)
- Euroopa horisondi [6. klasteri tööprogramm](#)

Täna tähelepanu eest!